

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوارند.

محل اداره :

مشرط القلم

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنوبه
قبول اولنور

درج ابدلته بن آثار اعاده اولنور

دبير، فلسفه، علوم، حقوق، ادبيات و سياستنامه و باطلاحه كرك سياسى و كرك اجتماعى و مدنى احوال و مشوره اسلاميه و به بحث ايدر و هفته ده بر نشر اولنور.

آبونه بدلى

سنه لكى

التى آيلنى

ممالك عثمانيه	ايچون	٦٥	٣٥	غروش
روسيه	»	٦٥	٣٥	روبله
سائر ممالك اجنبيه	»	١٧	٩	فرائق

صاحب و مؤسسلى :

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

تاسيخ تاسيسى

١٠ تموز ٣٢٤

در سعادتده نسخه سى ٥٠ پاره در

قبرله دن مقوا بورو ايله كوندريلىر سه سنوى
٢٠ غروش فضله آلنير

عدد : ١٠٤

٢٦ شعبان ٣٢٨ پنجشنبه ١٩ اغستوس ٣٢٦

دردنجى جلد

اسلاميت بزي ياكلش براعتقاده سوق ايتهمش . حتى اسلاملر قضا وقدره اعتقاد ايله برابر كنديلرني جبردن قورتادقلى حالده اك بيوك فيلسوفلر بواعقادلرندك كرويؤ افراطه صابه رق جبر محض اربابندن اوليورلر . بزمسلمانلر قضا وقدره معتقد اولديغمز كي عالمده سيبسز هيچ برشي اولميه جغهده قائلز . بويله اولديغينه اسلاميتك عنعنات تاريخيه سيلاه نابتدر . اكر اسلامه اسناد اولنان توكل بي معنى براستاد محق اوليدى . بوكون اسلامك نامى يالكلز تاريخ صحيفه لرندك قالور ايدى .

قضا وقدره اعتقاد بك بيوك برحكمتى تضمن ايدر . مثلاً برمسلر « نه يابالم قدر بويله ايتش » دير ! بوسوز ياكلش بر سوزميدر ؟ حاشا بك طوغرى بك محق بر سوزدر . يالكلز اسلاملر دكل هرملت بواعقادهدر . مسلمانلر بونقراى تكرر ايدرلر فقط نرهده بيليورميسكلز ؟ برامر واقع قارشيسنده !

هرهانكي برشي حقنده تدبير بشر بترسه بوسوز اوزمان تكرر اولور . ايشته مسلم حقيقيك اعتقادى بومر كزدهدر . چونكه اسلاميته قدرى انكار ايتك كفر اولدينى كي جبر درجه سنده قدره اعتماد ده كفردر .

مثلاً بر آدمك برخسته سى اولور ، خسته سنى كوسترمك ايچون برطبيب جلب ايدر ، اقتدار بشر داخلنده اولان تدابير توصل ايديلر كار كر تاثير اولماز ، خسته اولور . ايشته حقيقى برمسلر اوزمان ضعف قلب اصحابنه مخصوص اولان يهوده تلاشلره ، معاسز اضطرابلره لزوم كورمز ، انسانه ياقيشه حق بر متانت وتسلميتله قضاي الهى به رضا كوسترهرك « نه يابالم قدر بويله ايتش دير . » وبواعقاده سلامك تاثيريله ، دوچار اولدينى مصيبتك قارشيسنده انسان كي طورير ، اومصيبندن ديوانه جه دكل انسانجه متأثر اولور .

اك بيوك برفيلسوفكلده بويله برامر واقع قارشو سويلايه چكي صوك سوز بودر .

ديمك كه خطا اسلاميتك بواعقادهنده دكل بلكه بواعقادهك بعض كيمسملر طرفندن ياكلش تفسير ايدله سندهدر . اسبابه توسلدن كفديد ايدر ككوشه عطاالنده اوتور . قى هذيان محض باكه جبره وارديني ايچون كفردر . مؤمن حقيقى اودر كه تقديره ايمانيله برابر تدبيردن اصلاً فارغ اولماز . دها طوغري سى كنديسنه نسبة تقديرك وجود وعدمنى سيان طوته رق دينى دنىوى وظيفه سى نه ايسه انى ايفايه باقار . دنياهه هيچ برعاقل بوقدر كه تارلا سنى اكه دن قارشوسنه كچوب اوتورسونده محصول زمانى لطف الهى اثرى اولهرق برچوق محصول المق ايدنده بولسون . اسبابه توسل ايتهمدن نتيجه به انتظار ايتك جنتدن بشقه برشي دكلدر . جناب حق هر شيشى برسببه معلق قيلمش ، عاده الله بومنوال اوزره جارى اوله ككشدر .

جناب حق شونك بونك خاطرى ايچون عادت الهيه سنى تغيير ايتمز . اسبابه توسل ايتهمدن نتيجه به انتظار ايتك حاشا ثم حاشا قدرت الهيه بي كندى امل سفياهه سنك ، فكر مجنونانه سنك حصولنده استخدام كي كفرى موجب برفضا حقى ، بر كستاخلفى ده تضمن ايدر .

بواعقاده اولان ادملر عاده اللهى دكل ، كندى مسلك غير معقوللرينى تبديله چالشملايدر . چونكه « نه يابالم قدر بويله ايتش سوزى » يوقارنده سويلديكلمز كي تدبير بشر بيتدكدن صكره برامر واقع قارشو سويلانه جك صوك سوز اولديغندن ، برامر غير واقع قارشو ايلك سوز اولمق اوزره سويلين جنابت ايتش اولور . انسان قدره اعتقاد ايله برابر تدبير بشرك منتهاسى ، تقديرك مبتداسى در اعتقادنده ايتش كي چالشملى ! هممز اولادلر مزه بوفكرى تلقين ايتلى يز تا كه اراده لرينه قوت . عزملرينه متانت كلسون . « من دلائل المعجز كثره الاحاله على القدر »

فريد

اسلاميتك ظهور وترقيسى

مبات حضرت محمد

مؤلفى

مترجمى

ماردنى زاده عارف

درفنور ابستاسى

فصل اول

دين اسلامك ظهورينه قدر خرسيتانلق ايله يهوديك احوالى حقنده معلومات اجماليه مابعد

اول اثناده جهالت ، دينسزلك ، مفساد اخلاقيه اول درجه تعميم ايلشيدى كه جزؤى بر صلاح حال ايله متصف اولان ومهمسا امكن منتظم بر قاج سوز سويلك اقتدارينى حائز بولنان متدين بر كيمسه باشنه بر جوق خلق طويله مقدر اولدينى كي كندى كنديسنه برفرقه مذهبيه تشكيك كنده موفق اولور ايدى . اوزمانلرده كه خرسيتان راهبرلينك جهلرينى توصيف ايچون ارضر كلدانده تجمع ايدن مجلس رهبانك حالى تعريف كافيدر . مجلس مذكورد يونان ولانين ياپاسلرندن التيوز اوتوز راهب اجتماع ايتش اولدينى حالده يونان راهبرى لاتينجه بي بيلمديكلرى كي لانين راهبرى دخی يونان لسانى بيله مديكلرندن يكديكلرينه تفهيم مرام ايچون بر جوق ترجمانلر استخدماينه مجبور اولمشلر ايدى . حتى ايمپراطور بالذات مجلس مذكوره هم يونانجه وهم لاتينجه نطق ايرادين مضطر قالمشيدى . [ايفسوس] مجمع رهبانيسنده دخی ياپا طرفندن مرسل لاتين راهبرى حامل اولدقلى ياپا نامه سنى اكلايان اولمديغندن مخالفتلرينه رغماً بالترجمه مجلسده تلاوت ايدلمشيدى . حتى ياپا [سيلستين] بطريق نسطوريوسه يازمش اولدينى نامه جوابيهك تاخرنده كي معذرتى روماده رومجدي لاتينجه به ترجمه ايدم جك آدم بولنه مامسنه عطف ايلشيدى ميلاددن بشيوز قرق سنه صكره [ژوستينيان] ايمپراطور اولدينى صرهده خرسيتانلغك حالى بومر كزده ايدى . ژوستينيان غودلره اريانلره واندلره ايتالياده وافريقاده غلبه ايتش اولمسيلاه اولبايده وضع ايلديكي قوانين صارمه ايله فرقه مثاليه تقويه وتأييد ايلشيدى . حكمدار مشاراليه اوتوز طقوز سنه اجراى حكم ايتدكدن

فلیستینده بولنان یهودیلری خرسیتیانلر علیهنه قیامه تشویق وتشجیع ایلشیدی .

فوکاس ایسه درت سنه حکومتدن صکره اهالی به اجرا ایتدیکی ظلم وغدردن طولای (هرقلیوس) طرفندن قتل واتلاف ایدیلرک یرینه کنیدیسی جانشین اولمشدر . خسرو دخی ذاتاً تنصردن طولای اهالی کنیدیسنه مغیر و بعض محاربانده دخی مغلوبیتیه کرفتار اولمشندن طولای قتل اوله رقی یرینه اوغلی حکمران اولمشیدی . او دخی برسنه معمر اولدقدن صکره وفات ایلسیله یرینه (هرمن) ایران شاهی اولمشیدی .

فصل ثانی

مؤلفك اشبو حقائق الیهی اعترافدن طولای اعتداری

خرستیانلغك بدایت ظهوریله دوچار اولدینی تحولات وتبدلات حقنده شمدی به قدر درج و بیان ایلدیكم ایضاحات وتفصیلات احتمال که راهلرک روایات وتلقینساتلرینه مخالفتدن طولای غریب کورینور . انحق قارئین کرامدن بو باده سرد و ایراد ایلدیكم حقائقك دلائل و براهین مسروده سنه عطف نظر دقت بیورملرینی رجا ایدرم .

کندیلرندن نقلاً روایت ایلدیكم وقائع مورخلری موثوق الکلم و یازدیغم حقائق فی نفس الامر واقع ومحاکمات مسرودهم عقل ومنطقه موافق اولدینی تسلیم بیورلدینی صورتده بکا قارشو سرد ایدیلرکک اعتراضات عی قوت و موثویت و معقولیتی حائر اولمیدر . برده میلاددن درتیوز تاریخنه قدر مادام که حواریونك اسفاردن بشقه بزم ایچون قوی بر مأخذ یوقدر . علیهمده اوله رقی مقام اعتراضده سرد اوله جق مدافعات یاعندی و یاخود غرض شخصی به مستند بر اسناد مجرد اوله جنی خاطر دن دور بیورلما لیدر . منقولاتم حواریونه متصل اسانید صحیحیه به مستند اولسیله خلافتده ایراد اوله جق مدافعاتك واهی اوله جنی بدیدیدر . بو باده کی روایات صحیحیه وموثوقه مك بعض قدما ی رهبانك روایتلرینه عدم موافقتی ادعا اولنورسه رها یین مرقومه نك روایات ملفقه لری حقائقی بیان صورتده اولیوب بالعکس تحریفیات واقعه یی مدافعه وتلقین صد دنده بر آووقاتك حقیقتی ستر وتأویل معروضده ایراد ایلدیکی سفسطیه مشابه اولدیمی آشکاردر .

ذاتاً راهلر اساس دیاننده تحریفیات اجرا سندن وحق وحقیقته مستند اولمیان مقاصد و اغراض تشخیصلری اوغورنده یلان سویلمکدن چکنم دیکار ی دلائل عدیده ایله ثابتدر .

مثلاً (ژوستن ماریتر) ك خرسیتیانلغی مدافعه صد دنده ایمپراطور انطونیوس پیوسه یازدینی مکتوبده (سیمون ما کوس) ك روماده ایمپراطور (کلیودس سزر) زماننده کرامت ابراز ایلشندن طولای روما اهالیسنك مرقومه طابندقلرینی یازیور . حالبوکه (سیمون ما کوس) ك بیت المقدس دن خارج بر محله کیتمدیکی ثابت ومعلوم اولسنه نظراً مشارالیهك بو باده قوجه برایمپراطوره قارشو کذب صریحی ارتکاب ایلمی سوز کوتور من بیوک بروقا حتر .

(هیروپولیس) راهی آیولیناریس وترتولیونك خرسیتیانلغی

صکره وفاتی وقوعبولش وجانشینی اولان ایکنجی ژوستنیوس . تییریوس . مدیری قوس . فوکا . هرکلیوس . عین فکر ومذهبه سالک بولنش ایدی .

ایشته بوصیرالرده حضرت محمد علیه الصلواة والسلام شرفبخش مهد وجود اولمشدر . اشبودورده خرسیتیانلق اودرجه وضع اصلیشندن چیقمش و خرسیتیانلرک عقائدی اول مرتبه فسادده اوغرامشیدی که انکلیز کلیسای ایله بالاموم پروتستانلر عقائد مذکوریه یی ذم وتقییح ایله ارض کلدانده منعقد مجلس رهبانك مقرراتندن بشقه برعقیده یی قبول ایتمامشدر . خرسیتیانلق اول اننده عادتاً بت پرستك شكله کیرمش وبر چوغی حتی اقانیم نلشیه یی آیری آیری اوچ آله اوله رقی قبول ایلشرایدی کیمسی دخی حضرت مریمه ایزوجه طایینیر ایدی . اعزّه نصاریه اول صرملرده اجرا قلنان تعظیلات بت پرستلرک آلهلرینه ایتدیکاری عبادت درجه سنده ایدی . ینه اوزمانلرده ایدی که اهالینك اروزسنه رغماً کنیسالر صورت وضعنه باشلامشیدی .

امور ملکیه دخی امور مذهبیهدن يك فرقلی دکل ایدی . زیرا ایکیده برده ایمپراطورلر خلغ و قتل ایلدیکاری کی بر طاقم مجهول الاحوال اشخاص درلودرلو انتریقه لرایله تخت حکمرانی به جلوس ایتمکده ایدیلر . مثلاً ایمپراطور [موریتوس] بر جوق زمان کمال شوکت و شان ایله اجرای حکومت ایتمش و حتی ایران شاهی خسرو مشارالیهك کریمه سنی تزوج ایله خرسیتیانلغی قبول ایلشیکن آوارلرله وقوعبولان محارباننده دشمن یدینه اسیر دوشن نفراتی فدیه نجات مقابلنده تخلیصه موافقت ایلامسندن ناشی اول اننده اردوده یوز باشی رتبه سنده بولسان [فوکاس] نامنده بر شخص اهالی وعسکری حکمدار مشارالیه علیهنه تحریک و قیامه تشویق ایدرک حکمدار مشارالیه ایله بالجله افراد عائله سنی قتل واتلاف ایتدکدن صکره تخت حکمرانی به قعود ایتمشدر .

بو فتنده روما بطریق غریفوارك ید تحریک ومفسدتی اولدینی روایت اولمقدهدر . زیرا ایمپراطور (موریتوس) عسکرلرک راهب اولملرینی منع ایتمش واستانبول بطریق (اوقونیق) عنوانی ویرمش اولدیفندن طولای پاپا کنیدیسنه حدت ایدرک منفعل اولمشدی .

فوکاسك ایمپراطور اولدینی صرملده پاپانك کنیدیسنه یازمش اولدینی تبریکنامه مالی بوتهمتی تأیید و اثبات ایلکدهدر .

فوکاس دخی اشبو عاطفته تشکراً کنیسانك ریاست عامه روحانیه سنی پاپا غریفواره توجیه ایلشیدی .

ایران شاهی خسرو ایسه قائم پدرینه ایدیلان غدر و اهانتدن و بوکا اظهار روی موافقت ایدن راهلره نفرت و کراهتدن منفعلاً نصرانیتدن خروج و ملکیت اولوب نسطوری اولغه راضی اولمیان خرسیتیانلری مملکتنده قتل عام ایلشیدی . بونك اوزرینه مذهب نسطوری ایران و عربستان جهتلرنده توسع ایلدیکی کی بطریق خلق مرکزی دخی نینوا قربنده موصل شهری اتحاد اولمشدر . واخذنار ایچون ایران لشکر یله سوریه وفلسطین اراضیسنه هجوم ایله بیت المقدسی وانطاکیه یی هدم وتخریب وبر جوق متحیزانی استیسار ایله برابر

مدافعه یازدقلمی برائده دخی امپراطور (مارقوس اورلیوس) ك المانلره وقوعبولان محاربه سنده اردوسی صوسزلقدن تلف اولمق اوزره ایکن خرسیتیان عسکرینك استسقا دعالری اوزرینه برچوق یاغمور یاغمش اولدینی وصاعقه لری ایسه دشمن اردوسنه اصابت ایلدیکی وبونك اوزرینه ایمپراطور سسنايه یازدینی نامه ده هرکیم ایسترسنه خرسیتیان دینه دخوله مأذون بولندینی وخرسیتیانلره ظلم وغدر ایدیلماسی خصوصی امر وتوصیه ایدلیدیکی محرردر حالبوکه اشبور وایتك صرف کذب ودروغ اولدینی مورخ (قوسیوس) دلائل مثبتیه سیله ذکر وایراد ایلکده در.

ثانیاً برطاقم راهلر بعض عقائد نصرانیته عامیه قارشو اثبات ایچون نام مستعار ایله کتاب یازوب ملل واقوام سائر رؤسای روحانیه سنه اسناد وانلره استدلال واسه تشهاد ایتدیکلری دخی مثبتدر. مثلاً فارسیلرک رئیس مذهبلری اولان (زردشت) ه نسبتله برائر تحریر وانه حضرت عیسانك ورود وظهوری نقل وتزبیر ایدلیدیکی کي بت پرستلرک معبودلری اولان (سبیل) ه نسبتله بر (اوراقل) تسطیر وانه دخی حضرت عیسانك بعث ونشوری روایت وتحریر ایدلیدیکی درمیان اولنیور. حالبوکه اشبو هرايکی اثر مصنوع وراهلر طرفلرندن یازلمش خرافات اولدینی (کوزابون) (بلوندل) والاسیوس وسائر مورخلر دلائل وبراهین مسلمه ایله اثبات ایلشلددر.

ثالثاً اوزمانلرده بوکي یلانلره (دروغ مصلحت آمیز) تعبیر ایدیلور، وعموم راهلرجه مجاز عد اولنوردی.

راهلرک بوکي اکاذیب مصنوعه وروایات ملفقه ومختلفه لرینه بیکلرجه دلائل ووقائع ایرادی ممکن ایه ده متأخرین مورخین بوکي وقائی اوقدر واضح صورته ایراد واثبات ایلشلددر که ارتق طرفلرندن ایروجه ذکر وایرادینه حاجت قالماشدر.

عالم اسلام

مقالات

ایرانك ماضی وحالته بر نظر

— ۲ —

بعدالاسلام ایرانیلرک اسلام تاریخده اوینادقلمی رولك اهمیتی حقایق تاریخیه اسلامیه واقف اولانلرجه معلوم در. عباسیلرک بدایت سلطنتلرنده مدنیت اسلامیه نك واصل اولدینی درجه موفقیته ایرانیلر طرفدن خیلی غیرتلر ابراز ایدنلر ظهور ایتدی: حقایق ولدنیات اسلامیه نك کشف وانبساطنه، حکمت وغوامض قرآنیه نك توضیح واتیاننه، قوانین شرعیه نك تکوین وتدویننه بر چوق خدمتلر ایتشلددر. علمای شرعیه نك و امام فخر رازی، کشف،

جلال الدین رومی وسائر حضراتی کي بر چوق مفسرین کرامت ده ماوراءالنهره منسوب اوله رق ایرانی الاصل اوله لری وعلی العموم ایرانیلرک بتون علوم وفنون اسلامیه نك ترقی وتعالیسی یولنده مبذول اولان خدمات برکزیده لری صحائف تاریخ اسلامیه ده مثبت اولقله شو قومك بشون عالم اسلام عننده بر موقع مخصوص حائز اولدقلمینه دلیل در.

ثالثاً حساس وسریع الانفعال بر طبیعتیه مالک اولان بوقومك فطرتاً واسع بر قوه تخیلیه، بر جوهر ادراک ومفکره یی حائز اولدینی ایچون عالم اسلامده بر موقع مخصوص کسب ایتیه سی بک طبیعی ایدی. عباسیلرک اوائل سلطنتلرندن بری آسیای اسلامی ده سرزده ظهور اولان مسائل حکمیه وفلسفیه نك، افکار علمیه وفیه نك، ومع التأسف طرق مختلفه دینه نك قسم اعظمی هان ایرانده وایرانیلر طرفدن ایجاد ونشر ایدیشدر. فرقه متکلمه معتزله و اشاعره، طریقت صوفیه، زیدیه، اسمعیلیه، باطنی، فدائی، کریم، خانی، شیخی، بابی وسائر کي مذاهب مختلفه نك منشاء ومبدائی هان ایراندر خلاصه ایران آسیای اسلامی تاریخنده دائمی جوش وخروشه بولنان بر منبع حالنده در. آسیا ملل اسلامیه سی آراسنده استعماجله عمومیت درجه سی کسب ایتش اولان لسان فارسی ده ایرانیلرک بوکي بر رول اوینامه لرینه مساعد بولمشدر. ایرانیلرک قوه دماغیه لرندن نه چیقارسه بر سرعت الکتریقیه ایله بتون عالم اسلامه انتشار ایدردی.

ثالثاً سلاله صفویه نك ایام جلوسنه قدر ایران وجود اسلامك بر عضو غیر منفکی وغیر منفردی عد ایدیلر ایدی. یالکمز شو سلاله بر الحاق واهی تخیلاته قایسه لرق ایرانی وجود اسلامدن صفوی سلاله سنك منافع ذاتیه وخصوصیه سی ایچون تفرید وتجربید ایتدیردی. لکن چوق زمان کچمه دی که نادر شاه کي داهی لر ظهور ایدرک عالم اسلامك دوجار اوله کلیدیکی شو انفراق وافترাক نه کي نتایج تولید ایده چکنی اکلایوب یکی دن اتحاد واتفاق اساسلری استحضاره چالشدیلر که بوکون بمنه تعالی شو فکر بتون افکار مسلمینده جایگیر وبرقراردر.

لکن سلاله صفویه نك ظهورندن داها بر چوق قرن اقدم ایران تاریخنده نتیجه اعتباریله بیوک ومهم بر واقعه ظهور ایتدی. شو واقعه ترك اقوامنك آسیای وسطی طرفندن یواش یواش ایلریله یرک ایران طوغرو یورومه لری وایرانیلر ایله امتزاج واختلاط ایتهلریدر.

ثالثاً اوتهدن بری ترك قومی فارس قومنه ییانجی دکل ایدی. کچن نسخه ده بیان ایتدیکنمز کي داهی عظیم فردوسینك «هومه ر» نك «ایلیادا» سنه مقابل اوله جق درجه ده تصنیف ایتدیکی «شاهنامه» نك رکن واساسی هان فارس قومنك، ترك قومی ایله پنجه لشمه سی توصیفدن عبارتدر. دیمک که فارسیلر ترکلری تامیلا عیسادن بر قاج یوز سنه اول بیلوردیلر. حتی اوروپا مستشرقلرینك ایرانده اجرا ایتدکلری حفاریات وکشفیاتدن اکلاشیلدینی وجه ایله تاریخك